

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “พุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น ๔ ตอน ดังนี้

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลวิเคราะห์ ความคิดเห็น พุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร

๔.๓ ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร

๔.๔ ข้อเสนอแนะแนวทางพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	หมายถึง ประชากรทั้งหมด
n	หมายถึง กลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	หมายถึง ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
f	หมายถึง ค่าสถิติทดสอบเอฟ (f-test)
*	หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕
P	หมายถึง ความน่าจะเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
df	หมายถึง ชั้นของความเป็นอิสระ
SS	หมายถึง ผลบวกกำลังสองของคะแนน
MS	หมายถึง ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน จำแนกตาม เพศ ระดับชั้น และขนาดโรงเรียน จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามการวิจัยใน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร จำนวน ๓ โรงเรียน จำแนกได้ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n = ๓๗๒)	
	จำนวน	ร้อยละ
๑. เพศ		
๑) ชาย	๑๕๔	๔๑.๔
๒) หญิง	๒๑๘	๕๘.๖
รวม	๓๗๒	๑๐๐.๐
๒. ระดับชั้น		
๑) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	๔๙	๑๓.๒
๒) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	๖๘	๑๘.๓
๓) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	๖๑	๑๖.๔
๔) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	๖๕	๑๗.๕
๕) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕	๕๙	๑๕.๙
๖) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖	๗๐	๑๘.๘
รวม	๓๗๒	๑๐๐.๐
๓. ขนาดโรงเรียน		
๑) ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน ๑ - ๕๐๐ คน	-	-
๒) ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน ๕๐๑ - ๙๙๙ คน	-	-
๓) ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน ๑,๐๐๐ - ๑,๕๐๐ คน	๑๒๔	๓๓.๓
๔) ขนาดใหญ่พิเศษ จำนวนนักเรียน ๑,๕๐๑ คนขึ้นไป	๒๔๘	๖๖.๗
รวม	๓๗๒	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ ผู้ตอบจำแนกตาม เพศ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มี เพศชาย (ร้อยละ ๕๘.๖), เพศหญิง (ร้อยละ ๔๑.๔) ตามลำดับ

จำแนกตามระดับชั้น พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่นั้นอยู่ระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ และ ๖ (ร้อยละ ๑๘.๗) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ (ร้อยละ ๑๗.๓) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ร้อยละ ๑๖.๕) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ (ร้อยละ ๑๕.๗) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ร้อยละ ๑๓.๑) ตามลำดับ

จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน พบว่าผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่นั้นอยู่โรงเรียนขนาดเล็ก (ร้อยละ ๐.๐), โรงเรียนขนาดกลาง (ร้อยละ ๐.๐), โรงเรียนขนาดใหญ่ (ร้อยละ ๓๓.๓), โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (ร้อยละ ๖๖.๗) ตามลำดับ

๔.๒ ผลวิเคราะห์พุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อ รายด้านและรวมทุกด้าน ได้ผลดังแสดงรายละเอียดในตาราง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๒ ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

พุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n = ๓๗๒)			
	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๑. ด้านหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา	๔.๔๗	๐.๓๗	มาก	๒
๒. ด้านการจัดการเรียนการสอน	๔.๔๑	๐.๔๖	มาก	๔
๓. ด้านสื่อการเรียนการสอน	๔.๕๑	๐.๓๓	มากที่สุด	๑
๔. ด้านการวัดและการประเมินผล	๔.๔๕	๐.๒๘	มาก	๓
ภาพรวม	๔.๔๖	๐.๓๒	มาก	

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ พุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๖, S.D.= ๐.๓๒) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ๔ ด้าน และเมื่อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย จะเห็นว่าด้านสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๕๑, S.D.= ๐.๓๓) รองลงมาด้านหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๗, S.D.= ๐.๓๗) ต่อมาด้านการวัดและการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๕, S.D.= ๐.๒๘) และด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๑, S.D.= ๐.๔๖) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานครด้านหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา โดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านที่ ๑. ด้านหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n= ๓๗๒)			
	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๑. ครูผู้สอนมีการเตรียมความพร้อมเนื้อหาในรายวิชาพระพุทธศาสนา ที่เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต	๔.๔๖	๐.๔๙	มาก	๕
๒. เนื้อหาในรายวิชาพระพุทธศาสนา มีความทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน	๔.๕๕	๐.๖๔	มากที่สุด	๒
๓. ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนมีการยกตัวอย่างและเหตุการณ์ปัจจุบัน เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน	๔.๔๗	๐.๕๔	มาก	๔
๔. รายวิชาพระพุทธศาสนา มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	๔.๕๔	๐.๕๘	มากที่สุด	๓
๕. รายวิชาพระพุทธศาสนา มีความเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ ความสามารถ ของผู้เรียน	๔.๓๘	๐.๖๐	มาก	๗
๖. รายวิชาพระพุทธศาสนา มีประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพได้	๔.๕๖	๐.๖๖	มากที่สุด	๑
๗. เนื้อหารายวิชาพระพุทธศาสนา สามารถบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ได้	๔.๔๒	๐.๖๔	มาก	๖
๘. เนื้อหารายวิชาพระพุทธศาสนา สามารถบูรณาการเข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ดี	๔.๓๕	๐.๕๒	มาก	๘
รวมเฉลี่ย	๔.๔๗	๐.๓๗	มาก	

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานครด้านหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๗, S.D.=๐.๓๗) เมื่อพิจารณารายชื่อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ อันดับหนึ่ง ข้อที่ ๖. รายวิชาพระพุทธศาสนา มีประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพได้ ($\bar{X}$ = ๔.๕๖, S.D.=๐.๖๖) อันดับสอง ข้อที่ ๒. เนื้อหาในรายวิชาพระพุทธศาสนา มีความทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ($\bar{X}$ = ๔.๕๕, S.D.=๐.๖๔) อันดับสาม ข้อที่ ๔. รายวิชา

พระพุทธศาสนา มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.54$, S.D.=0.58)
 อันดับน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๘. เนื้อหารายวิชาพระพุทธศาสนา สามารถบูรณาการเข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่น
 ได้ดี ($\bar{x} = 4.35$, S.D.= 0.52)

ตารางที่ ๔.๔ ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพุทธวิธีการสอนในการ
 เรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานครด้านการจัดการเรียนการสอน
 โดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

ด้านที่ ๒. ด้านการจัดการเรียนการสอน	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n= ๓๗๒)			
	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๑. มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา	4.46	0.61	มาก	๓
๒. มีการจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนาที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เป็นสำคัญ	4.49	0.62	มาก	๒
๓. มีการสอนที่ได้ให้นักเรียนแสดงออกได้อย่างเต็มที่	4.55	0.58	มากที่สุด	๑
๔. มีการจัดการเรียนรู้ วิชาพระพุทธศาสนา โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้รู้ในชุมชนเข้าร่วมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความรู้และทักษะในการนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง	4.33	0.53	มาก	๗
๕. มีการจัดการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกับ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน	4.22	0.66	มาก	๘
๖. ในการจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ พัฒนาการคิด ได้อภิปรายซักถาม และแสดงความคิดเห็นอยู่เสมอ	4.38	0.60	มาก	๖
๗. ในการจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา มีการแทรกคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกแก่ผู้เรียนอยู่เสมอ	4.45	0.56	มาก	๔
๘. ในการจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา มีการแทรกยกตัวอย่างสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในสังคมอยู่เสมอ	4.41	0.62	มาก	๕
รวมเฉลี่ย	4.41	0.56	มาก	

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานครด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$, S.D.= 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับ

คะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ อันดับหนึ่ง ข้อที่ ๓. มีการจัดการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนาที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.55$ S.D.= 0.58) อันดับสอง ข้อที่ ๒. มีการจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนาที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.49$ S.D.= 0.62) อันดับสาม ข้อที่ ๑. มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ($\bar{X} = 4.46$, S.D.= 0.61) อันดับน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๕. มีการจัดการเรียนรู้ พระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.22$ S.D.= 0.66)

ตารางที่ ๔.๕ ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพุทธวิธีการสอนในการ เรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานครด้านสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

ด้านที่ ๓. ด้านสื่อการเรียนการสอน	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n= ๓๗๒)			
	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๑. สถานศึกษามีสื่อธรรมชาติที่เหมาะสมและเอื้อต่อการ เรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา	4.44	0.50	มาก	๗
๒. สถานศึกษามีสื่อหรือเทคโนโลยี อุปกรณ์ที่ทันสมัย เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธ ศาสนา	4.45	0.49	มาก	๖
๓. สถานศึกษามีการนำเอาสื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ต่อการจัดการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา	4.45	0.49	มาก	๕
๔. สถานศึกษามี วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน	4.58	0.53	มากที่สุด	๓
๕. หนังสือ/ตำรา/เอกสาร ที่ใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ วิชาพระพุทธศาสนา มีเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	4.61	0.48	มากที่สุด	๒
๖. ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและ การใช้สื่อแหล่งการจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา	4.66	0.47	มากที่สุด	๑
๗. สถานศึกษามีแหล่งการจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา ที่หลากหลาย	4.46	0.49	มาก	๔
๘. สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนามีความ เหมาะกับ ความรู้ ความสามารถ และวัยของผู้เรียน	4.41	0.49	มาก	๘

ด้านที่ ๓. ด้านสื่อการเรียนการสอน	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n= ๓๗๒)			
	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
รวมเฉลี่ย	๔.๕๑	๐.๓๓	มากที่สุด	

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ด้านสื่อการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (๔.๕๑, S.D.= ๐.๓๓) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ อันดับหนึ่ง ข้อที่ ๖. ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและ การใช้สื่อแหล่งการจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา ($\bar{x}$ = ๔.๖๖, S.D.= ๐.๔๗) อันดับสอง ข้อที่ ๕. หนังสือ/ตำรา/เอกสาร ที่ใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา มีเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ($\bar{x}$ = ๔.๖๑, S.D.= ๐.๔๘) อันดับที่สาม ข้อที่ ๔. สถานศึกษามี วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน ($\bar{x}$ = ๔.๕๘, S.D.= ๐.๔๓) อันดับน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๘. สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนามีความเหมาะสมกับ ความรู้ ความสามารถ และวัยของผู้เรียน ($\bar{x}$ = ๓๔.๔๑, S.D.= ๐.๔๙)

ตารางที่ ๔.๖ ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานครด้านการวัดและการประเมินผลโดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

ด้านที่ ๔. ด้านการวัดและการประเมินผล	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n= ๓๗๒)			
	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๑. มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวัดและการประเมินผลรายวิชาพระพุทธศาสนา ให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้าทุกครั้ง	๔.๕๙	๐.๕๒	มากที่สุด	๒
๒. มีการวัดและประเมินผลรายวิชาพระพุทธศาสนา อย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง	๔.๔๔	๐.๔๙	มาก	๕
๓. มีวิธีการ หรือ มีเครื่องมือที่หลากหลาย ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในรายวิชาพระพุทธศาสนา	๔.๒๓	๐.๕๓	มาก	๘
๔. มีการวัดและประเมินผล ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนทุกครั้ง	๔.๓๔	๐.๕๑	มาก	๖

ด้านที่ ๔. ด้านการวัดและการประเมินผล	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n= ๓๗๒)			
	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๕. มีวิธีการวัดและประเมินผลในรายวิชาพระพุทธศาสนาที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน	๔.๗๑	๐.๔๕	มากที่สุด	๑
๖. มีการนำผลประเมินมาปรับเปลี่ยนในการจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	๔.๔๗	๐.๕๔	มาก	๔
๗. มีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา ที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ	๔.๕๔	๐.๔๘	มากที่สุด	๓
๘. ในการจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา มีกระบวนการหรือวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	๔.๒๕	๐.๕๒	มาก	๗
รวมเฉลี่ย	๔.๔๕	๐.๒๘	มาก	

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ด้านการวัดและการประเมินผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}=4.45$, $S.D.=0.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ อันดับหนึ่ง ข้อที่ ๕. มีวิธีการวัดและประเมินผลในรายวิชาพระพุทธศาสนาที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน ($\bar{x}=4.71$, $S.D.=0.45$) อันดับสอง ข้อที่ ๑. มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวัดและการประเมินผลรายวิชาพระพุทธศาสนา ให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้าทุกครั้ง ($\bar{x}=4.59$, $S.D.=0.42$) อันดับสาม ข้อที่ ๗. มีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธ ศาสนา ที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ($\bar{x}=4.54$, $S.D.=0.48$) อันดับน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๓. มีวิธีการ หรือ มีเครื่องมือที่หลากหลาย ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ($\bar{x}=4.23$, $S.D.=0.53$)

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของ
พุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร
กรุงเทพมหานครตามเพศ

พุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชา พระพุทธศาสนา	ชาย (n= ๗๘)		หญิง (n= ๒๑๗)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา	๔.๕๒	๐.๓๓	๔.๓๙	๐.๔๑	๓.๔๐๐	๐.๐๐*
๒. ด้านการจัดการเรียนการสอน	๔.๕๐	๐.๔๗	๔.๒๙	๐.๓๑	๔.๒๘๘	๐.๐๐*
๓. ด้านสื่อการเรียนการสอน	๔.๕๗	๐.๓๔	๔.๔๒	๐.๒๙	๔.๓๓๒	๐.๐๐*
๔. ด้านการวัดและการประเมินผล	๔.๕๐	๐.๒๕	๔.๓๗	๐.๒๙	๔.๔๐๓	๐.๐๐*
รวมเฉลี่ย	๔.๕๒	๐.๓๑	๔.๓๗	๐.๓๑	๔.๖๕๑	๐.๐๐*

* $p < .05$

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า วิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ตามเพศ โดยภาพรวมพบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันต่างมีความคิดเห็นต่อพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนด้านการวัดและการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๔.๓ ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ One - way ANOVA เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ระดับชั้น และขนาดโรงเรียน เป็นรายด้าน ในกรณีที่มีความแตกต่าง ผู้วิจัยใช้วิธีเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบรายคู่ของ เชฟเฟ่ (Scheffe) รายด้านและรวมทุกด้าน ได้ผลดังแสดงรายละเอียดในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔. ๘ แสดงการเปรียบเทียบพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา
ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานครจำแนกตามระดับชั้น

พุทธวิธีการสอนในการ เรียนวิชา	แหล่งข้อมูล	SS	df	MS	F	Sig
๑. ด้านหลักสูตรวิชา พระพุทธศาสนา	ระหว่างกลุ่ม	๑.๖๐๒	๕	๐.๓๒๐	๒.๓๐๗	๐.๐๔๔
	ภายในกลุ่ม	๕๑.๒๕๕	๓๖๙	๐.๑๓๙	-	-
	รวม	๕๒.๘๕๗	๓๗๔	-	-	-
๒. ด้านการจัดการเรียนกา สอน	ระหว่างกลุ่ม	๒.๒๒๘	๕	๐.๔๔๖	๒.๐๖๒	๐.๐๗๐
	ภายในกลุ่ม	๗๙.๗๓๕	๓๖๙	๐.๒๑๖	-	-
	รวม	๘๑.๙๖๒	๓๗๔	-	-	-
๓. ด้านสื่อการเรียนการ สอน	ระหว่างกลุ่ม	๑.๑๒๒	๕	๐.๒๒๔	๒.๐๓๖	๐.๐๗๓
	ภายในกลุ่ม	๔๐.๖๗๑	๓๖๙	๐.๑๑๐	-	-
	รวม	๔๑.๗๙๓	๓๗๔	-	-	-
๔. ด้านการวัดและการ ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	.๙๐๐	๕	๐.๑๘๐	๒.๓๑๔	๐.๐๔๓
	ภายในกลุ่ม	๒๘.๗๐๙	๓๖๙	๐.๐๗๘	-	-
	รวม	๒๙.๖๑๐	๓๗๔	-	-	-
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	๑.๑๒๙	๕	๐.๒๒๖	๒.๑๙๘	๐.๐๕๔
	ภายในกลุ่ม	๓๗.๘๙๑	๓๖๙	๐.๑๐๓	-	-
	รวมทุกด้าน	๓๙.๐๒๐	๓๗๔	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบ พุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้นพบว่า นักเรียนที่อยู่ระดับชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ ๐.๐๕ ซึ่งปฏิเสธและไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔. ๙ แสดงการเปรียบเทียบพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา
ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน

พุทธวิธีการสอนในการ เรียนวิชาพระพุทธศาสนา	แหล่งข้อมูล	SS	df	MS	F	Sig
๑. ด้านหลักสูตรวิชา พระพุทธศาสนา	ระหว่างกลุ่ม	.๙๕๖	๑	๐.๙๕๖	๖.๘๗๑	๐.๐๐๙*
	ภายในกลุ่ม	๕๑.๙๐๑	๓๗๓	๐.๑๓๙	-	-
	รวม	๕๒.๘๕๗	๓๗๔	-	-	-
๒. ด้านการจัดการเรียนการ สอน	ระหว่างกลุ่ม	๓.๑๑๙	๑	๓.๑๑๙	๑๔.๗๕๗	๐.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๗๘.๘๔๓	๓๗๓	๐.๒๑๑	-	-
	รวม	๘๑.๙๖๒	๓๗๔	-	-	-
๓. ด้านสื่อการเรียนการ สอน	ระหว่างกลุ่ม	๒.๕๕๙	๑	๒.๕๕๙	๒๔.๓๒๙	๐.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๓๙.๒๓๔	๓๗๓	๐.๑๐๕	-	-
	รวม	๔๑.๗๙๓	๓๗๔	-	-	-
๔. ด้านการวัดและการ ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๑๕	๑	๑.๐๑๕	๑๓.๒๓๙	๐.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๒๘.๕๙๕	๓๗๓	๐.๐๗๗	-	-
	รวม	๒๙.๖๑๐	๓๗๔	-	-	-
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	๑.๗๙๐	๑	๑.๗๙๐	๑๗.๙๓๐	๐.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๓๗.๒๓๐	๓๗๓	๐.๑๐๐	-	-
	รวมทุกด้าน	๓๙.๐๒๐	๓๗๔	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบ พุทธวิธีการสอนในการเรียน
วิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า
นักเรียนที่อยู่ขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชา
พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน ที่มีนัยสำคัญทางสถิติอยู่
ที่ระดับ ๐.๐๕* ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้ง

๔.๔ ข้อเสนอแนะแนวทางพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะแนวทางพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ๔ ด้าน ได้แก่ ๑. ด้านหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา ๒. ด้านการจัดการเรียนการสอน ๓. ด้านสื่อการเรียนการสอน ๔. ด้านการวัดและการประเมินผลผู้วิจัยสามารถสรุปวิเคราะห์ได้ดังนี้

๔.๔.๑ ปัญหาแนวทางการแก้ไขการจัดการเรียนรู้ ด้านหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา

ครูผู้สอนใช้เนื้อหาในหลักสูตรนี้บางเรื่องก็เป็นเรื่องที่ทำให้ความเข้าใจได้ยาก เช่น หลักธรรมขั้นสูงที่เป็นนามธรรม แม้แต่ครูผู้สอนก็ไม่สามารถถ่ายทอดให้นักเรียนเข้าใจได้ ส่วนบางหัวข้อที่ทำความเข้าใจได้ง่ายก็เป็นเรื่องที่ถูกนำเสนอในลักษณะที่ไกลจากตัวนักเรียน ต้องให้นักเรียนมีการฝึกการอ่านภาษาบาลี พุทธศาสนสภานิต เป็น ประจำ เพื่อให้นักเรียนได้ซึมซับเอาหลักธรรมะจากภาษาบาลีที่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าโดยตรง ถึงจะเป็นเรื่องที่มีประโยชน์ในการใช้ชีวิตของนักเรียนโดยตรง เกิดเป็นความศรัทธา ถ้านักเรียนมีความศรัทธาแล้วก็จะรับการเรียนรู้ธรรมะอย่าง

๔.๔.๒ ปัญหาแนวทางการแก้ไขการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอน

ครูผู้สอนวิชานี้ควรมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมะ ซึ่งนำมาใช้ในวิชาพระพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้ง และถูกต้อง จนสามารถใช้วิธีการสอนต่างๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาเหล่านั้นเช่นที่ตนเข้าใจได้ เมื่อนักเรียนสงสัยสิ่งใดในพระพุทธศาสนา ครูก็มีทั้งความรู้ประกอบกับความสามารถพอที่จะตอบปัญหาให้นักเรียนคลายความสงสัย แล้วเข้าใจกระจ่างแจ้งในประเด็นนั้นได้ ที่สำคัญคือ ครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาควรมีประสบการณ์ด้านการปฏิบัติ ธรรมด้วย เพื่อจะได้นำนักเรียนฝึกปฏิบัติหลักปฏิบัติและพิธีกรรมในพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ครูควรประพฤติตนตามสิ่งที่ได้สอนไว้ได้ นักเรียนจะได้ให้ความนับถือพร้อมทั้งปฏิบัติสิ่งที่ดีงามตามครูผู้เป็นตัวอย่างที่ประเสริฐ ลักษณะทั้งหมดนี้เป็นไปตามลักษณะของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาที่พึงประสงค์ดังได้นำเสนอรายละเอียดไว้แล้วในบทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประการต่อมา ครูผู้สอนควรเอาใจใส่และเป็นที่ปรึกษาให้กับนักเรียน วิชาพระพุทธศาสนาเกี่ยวข้องกับกาปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันซึ่งนักเรียนอาจมีปัญหามากไม่ทราบว่าจะตัดสินใจอย่างไรดี ต้องการคำแนะนำที่มีประโยชน์และชี้แนะเขาไปในทางที่เหมาะสมที่ควรจากครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาได้ ถ้าครูเข้าไปให้ความช่วยเหลือเขาในส่วนนี้จะส่งผลให้นักเรียนเห็นคุณค่าในหลักธรรมของพระพุทธศาสนาและประทับใจในตัวครูมากขึ้นก็เป็นได้

๔.๔.๓ ปัญหาแนวทางการแก้ไขการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอน

ครูต้องจัดการเรียนการสอนครูนั่นต้องมี วิธีการสอนที่มีความหลากหลาย ด้าน โดยใช้วิธีการแปลกใหม่ทันสมัย ให้มีการจัดกิจกรรมทางศาสนาในศาสนสถาน โดยที่มีพระสงฆ์ร่วมทำ

พิธีกรรมอยู่ด้วยให้มากขึ้น โดยเฉพาะการปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาในวันสำคัญต่าง ๆ และการพัฒนา ศึกษาวัดวาอาราม และ ควรจัดหาสื่อการเรียนการสอนใหม่ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกเนื้อหาในหัวเรื่อง ที่นักเรียนไม่สามารถเข้าใจได้ง่าย ทั้งนี้ก็เพื่อประโยชน์แก่นักเรียนและสังคม และการที่ครู ต้องมี ความเข้าใจเอาใจใส่นักเรียน ในทุกระดับชั้น ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาส่วนตัวของนักเรียน ที่จะส่งผลให้การ เรียนของนักเรียนตกต่ำ หรือสิ่งที่พวกเขากำลังประสบอยู่ และครูสามารถนำปัญหาหรือเรื่องเหล่านั้น มาสอนให้นักเรียนรู้จักแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองจะทำให้นักเรียนโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ โดยครูผู้สอนแนะ แนวทางที่ถูกต้องก็จะทำให้นักเรียนรู้สึกเป็นกันเองและเกิดความอบอุ่นใจ

๔.๔.๔ ปัญหาแนวทางการแก้ไขการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและการประเมินผล

ครูควรต้องใช้การวัดและการประเมินผลที่ มีความหลากหลาย ความยุติธรรมเที่ยงตรง มี การสังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรม การทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียน โดยการประเมิน ผลตาม สภาพจริงมีความสอดคล้องกับพฤติกรรมนักเรียนแต่ละคน ประเมินนักเรียนจากการสังเกตพฤติกรรม การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของนักเรียนแต่ละคน และแนะนำให้ผู้เรียนนำผลการประเมิน มาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนของนักเรียน

สรุปข้อเสนอแนะแนวทาง พุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับ มัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูผู้สอน ต้องให้นักเรียนมีการฝึก การอ่านภาษาบาลี พุทธศาสนสุภาษิต เป็น ประจำ เพื่อให้นักเรียนได้ซึมซับเอาหลักธรรมะจากภาษาบาลีที่เป็นคำสอน ของพระพุทธเจ้าโดยตรง มีทั้งความรู้ประกอบกับความสามารถที่จะตอบปัญหาให้นักเรียนคลาย ความสงสัย แล้วเข้าใจกระจ่างแจ้งในประเด็นนั้นได้

ที่สำคัญคือ ครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาควรมีประสบการณ์ด้านการปฏิบัติ ธรรมด้วยครู ต้องมีความเข้าใจเอาใจใส่นักเรียนในทุกระดับชั้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาส่วนตัวของนักเรียน ที่จะส่งผลให้ การเรียนของนักเรียนตกต่ำ หรือสิ่งที่พวกเขากำลังประสบอยู่ และครูสามารถนำปัญหาหรือเรื่อง เหล่านั้นมาสอนให้นักเรียนรู้จักแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ละต้องมีการประเมินนักเรียนจากการสังเกต พฤติกรรมจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของนักเรียนแต่ละคนด้วย

๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง “ พุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับ มัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ” พบว่า ผู้วิจัยได้ทราบถึง การสอนธรรมะของพระพุทธเจ้า มีวิธีการที่หลากหลาย พระองค์จะทรงพิจารณาจากบุคคลที่กำลังรับฟังถ้าบุคคลมีระดับสติปัญญาน้อย ก็ทรงสอนธรรมะอีกรูปแบบหนึ่ง ผู้มีปัญญามากก็จะใช้อีกรูปแบบหนึ่งแต่ถึงจะมีวิธีการสอนที่ หลากหลายอย่างไร ทำให้เกิดความศรัทธาอย่างยิ่งต่อพระรัตนตรัย และรักการเรียนรู้อะไรพระพุทธศาสนา

อยากให้ครูในทุกโรงเรียนสอนให้นักเรียนเข้าใจหลักธรรมอย่างท่องแท้เข้าถึงแก่นของธรรมไม่ใช่ว่า
อยู่เพียงส่วนของกระพี้เท่านั้นเพื่อจะได้ส่งผลถึงความ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีมี
คุณธรรมจริยธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคม และสามารถนำหลักธรรมไปใช้เป็นเครื่องมือในการ
เรียนรู้ การทำงานอย่างมีคุณค่าต่อชีวิตตนเองและสังคมโดยรวม ให้นักเรียนได้ซึมซับเอาหลัก
ธรรมะเพื่อให้นักเรียนฝึกปฏิบัติหลักปฏิบัติและพิธีกรรมในพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง